

Uisu teemapark alati avatud

28. mail toimus uisu rautamise pidu koos Ivo Linna, Meelis Laido, Rotary Klubi ja Tallinna Sadama kooridega.

Suvel saab näha uisukojas laeva kaarte tahumist. Uisusauna õues on avatud väikene matkapunkt koos tulekoldega ning püsti pannakse ka uued atraktsioonid. Nädalavahetustel töötavad uisusaunas giidid ja soetada saab põnevat kraami Rannarahva Kaupade lettidel.

Pidusid toimub suvel õige mitu. Juba 16. juunil saab sõita suure kuunariga "Kajamoor" ning suve lõpus tuleb külla viikingilaev.

Uisu teemapark Koguvass on avatud kõigile öö-päev läbi!

Vt www.uisk.ee

Üritused juunikuus

Näitused:

* Hellamaa külakeskuses "Muhu kindad läbi aegade"

* Tõnise turismitalu Galeriis Paenasel maalinäitus "SAARTE ÄÄREL". Kunstnikud Marget Tafel ja Katrin Vaher.

* Koguva Kunstitalis IV Muhu kunstnike ühishäitus.

* Koguvass
- Toomal - "50 aastat Tooma külalisraamatuid"

- sigade laudas - Tarmo Paasi õmblusmasinate kogu

- Väljal - Muhu Muuseumile annetatud suveniirid

- koolimajas - Saare maakonna muuseumid.

4. juunil Muhu Põhikooli juubeliüritus.

5. juunil Muhu Muuseumis Ringmängu pühapäev Toomal, algus kell 14.00

10. juunil Hellamaa külakeskuses

Tornimäe näiteseltsilt

"Andrese lugu"

kell 19.00, pilet 2.50.

18. - 25. juunil MUHUPÄEVAD

18. juunil Muhu Muuseumis Muhu päevade avamine Muhu laulude ühislaulmine ja II suvesimman. Algus kell 18.00

18. juunil AIAJAZZ Paenase külas Tõnise talus Esinevad Villu Veski, Tiit Kalluste, segakoor "Huik" ja teised. Algus kell 18.00, pilet + toit 25 eurot.

18. juunil segakoor HUIK Rinsi kirikus kl 14 väike kirikukülastus-kontsert

Muhu Katariina kirikus kl 16 "Suveootuskontsert", kontsert on tasuta.

19. juunil Liival restorani kaubahoovis - käsitööpoes TAASKASUTUSPÄEV Lõigatakse ja keritakse vaiba materjali Muhu lasteaiale vaipade kudumiseks.

Kui sul on materjali, mida lõigata, siis võta kaasa ja lõikame koos.

Algus kell 11.00

Info tel: 5269260

Järg pöördel

Omanäoline jõukatsumine

27. mail toimus Liiva spordiväljakul esimene omataoline ja vägagi omanäoline sportlik jõukatsumine - kohale olid tulnud punkarid ja lillelapsed. Lillelapsed ehk vallavolikogu liikmed ja punkarid ehk noortevolikogu liikmed. Tervitussõnad öeldud, hakati kohe sportlike liigutsustega pihta. Esimene ala oli teatevõistlus, mis koosnes mitmest osast - sangpommi rebimine, tennisepalliga jooksime, naisekandmine, kotijooks, vee joomine peale jooksu, võiduriitumine...

Järgmine võistlus oli suusatamine - kolm võistlejat ühtedele suuskadele ja ühises rütmis liikuma.

Päev lõppes jalgpallimatsiga - 5:2 oli lõppseis. Vanemad osalejad ehk lillelapsed said lõpuks tuule alla, kuigi esimene poolaeg oli väga

tasavägine ja lõppes seisuga 0:0.

Kokkuvõttes peab ikkagi ütleva, et sport võitis. :) Nagu paljud ingliskeeli ütlesid - *make love not war*. Ja lillelapsed ja punkarid saidki

omavahel kenasti hakkama. Ilmselt ei jää selline jõukatsumine viimaseks.

Arnek Grubnik

Aleksander Sünteri pereansambli kontsert "Alguse Valguses"

Esitusele tulevad nii pereisa enda loodud hingekosutavad laulud kui ka kaunimad palad klassikast, pärimusmuusikast ja pisipere repertuaarist.

"Alguse Valguses" on paik, kus inimhinged tõeliselt kohtuvad. Alles seal muutub omavaheline suhtlemine läbi ühise LOOMISE võimalikuks. Kontserdil saate näha ja kogeda, mis sünnib, kui muusikud perena Alguse Valguses kokku saavad. Nii kutsume teidki muusikute ja iseendiga Alguse Valguses kohtuma! Kontserdid toimuvad järgnevatel paikades:

* 5. juuni kl 15 - Saaremaa Jaani kirik (vaba annetus)

* 9. juuni kl 19 - Muhu Katariina kirik (pääse 3 eurot, pensionärid ja koolieelikud tasuta)

* 28. juuni kl 18 - Tallinna Jaani kirik (pääse 5 eurot, pensionärid 2 eurot).

Aleksander Sünter (kitarr, lödtspill, laul) - TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia taustaga pärimusmuusik. Praegu töötab samas õppeasutuses õppejõuna. Peamine muusikaline tegevus seni on olnud lisaks soolokontsertidele etnorokk ansambli Oort (www.oort.ee), vaimuliku rahvamuusika ansambli VARA ja mitmetes teistes muusikakollektiivides.

Tiina Sünter (klaver, laul) - lõpetanud EMTA Tartu filiaali klaveri pedagoogi erialal Tanel Joametsa õpilasena. Hetkel töötab Suure-Jaani huvikoolis klaveri ja süntesaatori õpetajana ning Tääksi kooli laulusolistide juhendajana.

Hiie-Helena Sünter, 8 a (laul) - õpib Tääksi Põhikooli I klassis. Konkursi Tääksi Laululind 2011 noorema vanuserühma võitja.

Liisa-Katariina Sünter, 6 a (laul) - õpib Olustvere Lasteaias. Konkursi Suure-Jaani Laululind 2008 võitja 3-aastaste kategoorias.

Olev Mattias Sünter 4 a (laul) - õpib Olustvere Lasteaias. Vahva väikemees :)

Üritused juunikuus

Algus lk 3.

20. juunil kl 12-18 Põhja-ranniku küla-keskuses Nõmme-külas **töötuba** „Vanast uus“ - taaskasutuspäev.

21. juunil käsitööpöes Liival raamatu esitus "Meite Muhu meistrite mustriid" - esitlust teevad Saara Kirjastus ja Anu Kabur. Algus kell **16.00**.

22. juunil Muhumaa külade suur jalgpalliõhtu Liiva spordihalli juures (vt lehe esikülge).

22. juunil LORILAULUDE ÕHTU Aki baaris. Algus kell **20.00**.

23. juunil

JAANIÕHTU HELLAMAAL

Rongkäik Hellamaa küla-keskuse juurest algab kell **20.00** Tantsuks mängib “Veel kord”.

Esinevad Muhu akordionistide ansambel ja tantsurühm “Taara”.

Õhtut juhib Küla Karla.

24. juunil MUHU PULM Nautse-Mihklil

Pidu toimub vanade pulmakommete kohaselt, korraldab Külasepa. info tel: 5300 8874.

25. juunil MÄNNIKU CUP

Võrkpallivõistlus Hellamaa Männikul.

28., 29., 30. juunil Koguva Toomal

Silvia Soro „Rääkivad kivid“, lavastaja Tiit Palu. Kuressaare Linnateatri etendus. Algus kell **19.00**.

Külasepa tantsu- ja laulupäev

9. juulil kell 12 Külasepa lipuväljakul. Esinevad

- * Vigala meeskviintett
- * Saue valla naisansambel Pihlamari

- * Pärsamaa kultuurimaja taidlejad

- * Emmaste valla puhkpilli-orkester ja naisrühm

- * Muhu põhikooli algklasside segarühm

- * Muhu akordionistide ansambel

- * Tornimäe Aderkassid

- * Külasepa taidlejad

Oodatud kõik üllatud!

Aita märgata ja tunnustada!

Me õpime igal sammul, iga päev, kogu elu. Paljud inimesed on õppimise toel leidnud elus pidepunkti, millest raskel hetkel kinni haarata, ja julguse, mille toel kannapööre teha. Nad on leidnud oma ellu uued võimalused, uue mõtteviisi, võib-olla ka uue töö ja uued sõbrad. Nad on tihti ületanud raskusi. Need õppimise usku inimesed on siinsamas, meie keskel. Küllap olete nõus, et neid tuleb märgata ja tunnustada, sest sageli on nad ise tagasihoidlikud ega kipu oma saavutustega hoopelama.

Saaremaa aasta õppija 2010, Rehe Pagar OÜ juhataja Glaudja Majorova on oma õppimisest rääkides öelnud järgmist: „Kaotasin töö, kui pagariettevõtte likvideeriti. Ühel reedesel päeval olin tööturamendis järjekordsel vastuvõtul, kui

tehti ettepanek minna kohe esmaspäeval ettevõtluskursustele. Seal algas minu ettevõtjaks saamise tee.“

Aita Sinagi leida inimesi, kelle õpimatus on seda väärt! Kandidaadi võib tunnustamiseks esitada igatüüsi ja tunnustamist väärib igasugune õppimine, ka väljaspool formaalharidussüsteemi. Selleks, et 7. -14. oktoobrini juba 14. korda toimival täiskasvanud õppija nädalal oleks taas võimalik tublide inimeste saavutuste üle rõõmu tunda, tuleb getutseda juba nüüd. Täiskasvanud

õppija nädala raames tunnustame traditsiooniliselt neljas kategoorias:

- aasta õppija,
- aasta koolitaja,
- aasta koolitussõbralikum organisatsioon,
- aasta koolitussõbralikum omavalitsus.

Esitamise vormid ja regelemendi leiad: www.andras.ee/tunnustamine ja esitamiseks on aega kuni 15. juunini. Täidetud vormi võid saata ka Saaremaa täiskasvanud õppija nädala koordinaatorile, kelleks on Meelis Kaubi (meelis@saare.ee).

Märkame ja tunnustame üks-teist!

Külliki Steinberg

Eesti Täiskasvanute

Koolitajate Assotsiatsiooni

Andras projektijuht

Tublid õpilased Muhu saart esindamas

Viimase viie aasta jooksul on Muhu Põhikooli õpilased maakonnaolümpiaadidel esikohti saavutanud 11 korral, teisi ja kolmandaid kohti 21 korral. Enim on tulnud õpilasi esimese kolme hulka õpioskustes, matemaatikas, geograafias, keemias, saksa keeles. Igal aastal olene osalenud Nuputa võistlusel, maakondlikus mälumängus Koolikilb, Känguru võistlusel, jalgratta vigursõiduvõistlusel, spordivõistlustel. Teist aastat osaleme interneti vahendusel Pranglimise (peast arvutamise) võistlusel.

Vabariiki on läinud meie lapsed teistega jõudu katsuma ja saavutanud koha esimese 10 hulgas keemias, joonistusvõistlusel, spordis (TV 10 olümpiastarti), jalgrattavigursõidus, males. GLOBE- ja keskkonnanalaste uurimustööde konkursil on õpilased saavutanud väga häid kohti. Olümpiaadidel käib keskmiselt 56 õpilast. Õpilaste arv on viie aasta jooksul vähenenud 64 õpilase võrra.

Ulvi Kipper

Elu lugu

Kevade, kui maad ja järved

Peasvad talve katte alt,

Kohe näha jõe peal parved

Vesi voolab vägevalt.

Kannab parve seie tenna,

Kus see kaupmees kauba müüb

Olgu siin ehk suure linna

Ja ka võera piiri viib

Võerad, sõbrad, naabrid, tutvad

Rõõmsast tema vastu rut'vad.

Paljaks löövad mulla-nukad

Tamm ning lõhmus lehtega

Haljaks maa ja metsatukad,

Ilu au ning ehtega.

Rahvas sõitvad maale linnast

Vaatma Isa helduse

Mis saab rõõmu mulla-pinnast

Päike tõusnud kõrgese

Igal pool on ilu teal,

Orgus kui ka mäe peäl.

Taeva all on linnu-kisa

Oma Loojat kiites seäl,

Maas ja puus naad teevad pesa,

Igahel oma heäl.

Rohu taimed mulla-sängis

Ehitavad maarja maad

Oma lodud seätud mängis

Kiitvad Looja helled a'ad:

Rõõmu näitab rohu taim,

Rõõmu tundku meie vaim!

Põllumees, kes aega viidad,

Võta hoolsast toimeta

Omad armsad põllu-riistad:

Äkked, adrad hari ka,

Et nüüd väljal õits'vad õllud,

Hari siis ka oma maad

Küli ning ka künnu põllud

Aegsast, et sa kasu saad,

Küül siis oras tõuseb üles,

Kasvab nii kui ema süles.

Kui nüüd küli valmis saanud,

Kesa-künd ka lõpetud,

Sõnnik laudast välja nõutud

Lautud ja ka künnatud:

Ei siis enam aega viita,

Vaid see vana viisi peäl

Tuleb pea heina niita,

Pea seisvad kuhjad seäl:

Annab Jumal head a'ad,

Kasvavad ka heinamaad.

Mees küll heina-kaardes sõuab,

Kottu viib, mis kätte saab,

Nenda rukkki kätte jõuab,

Peremeest siis takka a'ab.

See nüüd jätab heina maha,

Ruttav urgist urkise,

kuni kõik on leigatud,

seutud ja kogutud.

Pole nüüd veel nalja lugu,

Palju tarvis teha veel,

Odra-leikus, küli-tegu

Tulemas on alles eel.

Siiski need ka valmis saavad

Ühe teise järele,

Viimaks jõudvad rõõmu päevad

Tulla kõige perele,

Kui nad selle pääva näinud,

Et nad tööd on valmis teinud.

Olge rõõmsad, rahva sugu!

Olge rahul päevad, ööd,

Olgu vaikne teie lugu,

Olge hoolsad, tehke tööd.

Olgu kasin teie elu,

Olge puhtad südames,

Olgu rõõm ehk olgu valu,

Olgu, mis on iganes:

Olge aga ikka rahul,

Olgu küll, ehk puudust ihul.

Carl Wilhelm Freundlich'i luulekogust "Aialikkud ello-luggud mis laulude modi armsa Marahwale on üllespandud", Pärnu 1857.

Välja otsinud **Kadri Tüür**

Metsa Volli – raugematu elutahte eeskuju

Esmakordselt meie kangelase nimega kohtuja jaoks peame otstarbekaks kirja panna lühikese eessõna, mille peamiseks eesmärgiks on nentida üldtuntud tõika, et enamik raskete kehaliste puuete all kannatajatest inimestest erineb tagasihoidliku elustiiliga, nad vähemalt kohandavad oma elutegevuse tahud nii palju kui vähegi võimalik oma reaalsete füüsiliste võimalustega. Metsa Volli oli aga selles suhtes erand. Kes ta siis oli?

Ta vanaisa Ivan Õige (1857 – 1909) oli Võlla mõisa talupoeg, kellele usaldati mõisa keskusest suhteliselt kaugel asuva metsa ja heinamaa puutumatus tagamine. Kuna see majanduslikult isuäratav metsaala asus võõraste külade (Kallaste, Nõmmküla, Tupenurme) vahetus läheduses, siis metsavahi residentsi asukohaks valiti maatükk suurusega ligi 1 ha praeguse Tupenurme haldusalal, paari-kolmesaja meetri kaugusel Kallaste ja Nõmmküla piirikraavidest.

Hoolimata metsavahi eluaseme äärmiselt tagasihoidlikest mõtmetest, sündis seal ja kasvas üles paar töötahtelist ja igati aktiivset põlvkonda, kelle liikmete tegevussfäärid piirdusid mitte ainult Muhu ja teiste naabersaartega, vaid Nagivälja (nii kutsuti Metsa majapidamist varem, ja kaugemal isegi siinamaani) noorrahvas, eriti neid, olid laiemalt tuntud tublide suvilistena ka Suure väina taga.

Üks nendest töökatest Nagivälja neidudest – Ivani teine tütar Kristina Õige (Metsa Tiina), s. 1890, sai saatusel tahtel ja nähtavasti kellegi Suuremaa poisi (või mehe) lahkel abil esialgu vallaspoja Hermani (s. 1914) ja hiljem (1926) ka meie peakangelase Voldemari emaks.

Volli sündis ränkade füüsiliste puuetega. Jalad olid tal füsioloogilises mõttes küll olemas, kuid funktsionaalsest seisukohast võttes olid nad täielikult teovõimetud. Liiklusvahendite abita võis ta ainult käte abil kõhuli roomata. Jalad sealjuures rohkem ta liikumistegevust segasid kui soodustasid. Samuti võisid ta käelabad teostada ainult halvasti koordineeritud liikumisvõtteid.

Kõne oli Vollil üldiselt arusaadav ja loogiline, kuid tugeva foneetilise omapäraga.

Alates juba varasest lapsepõlvest tundis Volli elavat huvi ümberkaudse rahva, eriti omaeliste tegevuse vastu. Kuna lähedasi naabreid Metsa majapidamisel polnud (kõige lähema naabrinäri – Kallaste Uueniidi elamuni – on

vahemaa 320 m), tõusis esimeseks probleemiks naabrite külastamise osas transpordiküsimus.

Esmaseks lahendusvahendiks väikese Volli rändamishimu rahuldamiseks oli loomulikult ema töödes karastatud käte jõud. Arusaadavalt seda ei jätkunud kauaks. Siis tulid appi kaastundlikud kaasmaalased, milliseid Muhus on alati leidunud. Kas selle mehaanilise transpordivahendi meisterdas sihikindlalt keegi meistri mees, või vabanes ta eelmise kliendi teenistusest, kuid mäletan, et Volli käsutusse ilmus korralik ja kaunis täpne koopia toleaeegselt taluvankrist, kuidugi parasjagu vähendatud kujul. Kuna ta ema oli juba paljude aastate jooksul märgatavalt nakanutunud mandrirahva kõnepruugist, siis nimetas ta seda sõiduriista sõnadega “V o i l l i v a n g e r”. Jõuallika rolli selle “vangri” liikumapanemiseks täitis tavaliselt ema ise, samuti vahetevahel ka Volli sõbrad ja tuttavad.

Kuna Volli järjekindlalt kasvas, aga ema jõud ja rändamistahe pidevalt raugesid, samuti polnud “vanger” talviseks liiklemiseks kohane, orienteerusid asjaosalised ümber koerakandile. Seda otust põhjendas veel asjaolu, et Metsal oli alati teenistuses suur ketikoer, kelle ülesandeks oli vajaduse korral avastada võimalikke metsa- ja heinavargaid, üldse – silm peal hoida kogu ümberkaudsel liiklusegevusel. Kuna need koera ülesanded seoses aegade muutumistega kaotasid endise aktuaalsuse, sai Volli transportimine algul Petka, hiljem Talvi nimelise peni peategevuseks.

Muutusid ka veokite konstruktioonid. Suvel tulid kasutusele praegusi ratastooli meenutavad aageaadid, talvel loomulikult suusakujuliste taldadega kelgud. Rakendid olid valmistatud põhiliselt Muhus kasutatavate hobu-

rakendite eeskujul.

Enamik kirjeldatud liiklusvahenditest saadi nende endistelt kasutajatelt. Kuna need polnud varem koerte abil veetavad, siis läbisid nad teatud kohandamisetapi kohalike meistrite abil. Sel alal oli laialt tuntud kuldsete kätega meistri mees Puka Andrus, kes ka ise keskeas jalutuks jäi ja oli sunnitud oma tehtud ratastooli kasutama.

Nüüd peaksid siis olema kirja pandud üldkujul ametlikult Tupenurme elaniku Voldemar Õige transpordialased võimalused. Peab ütleva, et neid kasutas ta kaunis aktiivselt. Ta püüdis mitte maha jääda külarahva traditsioonilistest kollektiivsetest üritustest. Sageli ilmus ta veidi ettepoole kooldus ja alati naeratav kaju veoriista platvormil kas talguõhtule, jaanitulele, noorte tantsuõhtule Kallaste koplis või Tupenurme kiige all. Vahel toimusid ka reisid lähimate naabrite ja tuttavate kodudesse, eriti talviste pühade ajal, kui peamiseks meeleolu ergutajaks ja säilitajaks oli traditsiooniline koduõlu. Ega Volligi selle elujoogi maitsemisest ära ei öelnud. Ainult teda tuli sealjuures veidi abistada. Ka Volli ise, kuidugi ema abiga, pruulis vahetevahel koduõlut ja kutsus külalisi seda degusteerima. Pikkadel õlleperioodide vaheaegadel leidsid kasutust ka poest saadavad mitte eriti kallid kohalikud veinid. Oli selge meie kangelasele ka suitsetamisamet.

Teadaolevalt ükskõik milline transpordivahend on suurendatud ohu allikas. Erandiks polnud ka Metsa Volli koerarakendid. Kuuldavasti olevat Vollil paar korda ette tulnud üle elada suplus jääkülmas lombis, mis oli tekkinud veokoerale tuntud liiklustrassile vihma- või lumesulamisperiodil. Kord olevat koer unustanud, et ta kliendi ülemised kehaosad jäävad kinni põiki üle teeraja tõmmatud okastraadi taha, mille alt läbisõit oli peni

arvates ohutu. Tagajärg – peremehe veristatud käed ja nägu. Räägiti ka Tupenurme huligaanide mõtlema-tust teost, kes toimetasid rakendis liikuva veokoera ette ta traditsioonilise vastase – kassi, kelle jälitamisest koera au ei lubanud mingil juhul loobuda. Tagajärg kuuldavasti polnud seekord eriti traagiline – klient lihtsalt libises kiirenduse ja muutunud kursi saanud veokilt maha.

Jutt poleks täielik, kui jätaksime mainimata Volli algatusel toimunud ehitusalased üritused. Järsku leidis ta vajalik olevat ehitada isikliku suvise magamiskohana laialt tuntud põhilisest elamust eraldi seisev laut. Selliseid lautasid kasutasid Muhus ja ka mujal Eestimaal tavaliselt täisikka jõudnud tüdrukud, kuna need eriotstarbelised hooned soodustasid nende kasutajatele tanu alla jõudmise protsessi täiustamist.

Ehitusmeistriteks ja materjali varujateks kutsuti sõbrad. Nii kerkiski lühikese aja jooksul Metsa peahoone ette ümbritsevate õuna-puude keskmiste oksteni ulatuv ühe inimese magamiskohaga “suvila”. Ehitusmaterjal muretseti korjanduste ja mereranna andide abil.

Samuti ehitati Metsa värava lähedale võrkpalliväljak ja kiik, kus Volli sõbrad käisid suvistel õhtu-poolikutel kasulikult aega veetmas. Ka lõõtspill või vahel isegi akordion ei puudunud nendel koosviibimistel...

Aeg ei vanane. Kuid inimesed aja jooksul vananevad. Pikkamööda hajusid laiali noorepõlv sõbrad. Kes lahkus kodukülalt, kes kodusaarelt. Üha sagedamini võttis keegi sõpradest ette manalatee. Raugesid ema jõud ja võimalused Volli vajaduste täitmiseks. Paratamatult tuli teostada Volli jaoks äärmiselt ebapopulaarne variant – kolida üle hooldekodusse Pädastes.

Siinkirjutajal kahjuks puuduvad andmed Volli tegevusest sellel, ta elu viimasel perioodil.

Suri meie kangelane – Voldemar Õige, laiemalt tuntult Metsa (või Nagivälja) Volli 6. mail 1973. a. Füüsilise võimaluse korral ta oleks jõudnud oma elu jooksul maapinda tallata 47 aastat.

Volliga kokkupuutunute hulgas on isegi levinud arvamus, et ta olevat eikellegi (ka koera) kaasabit hooldekogust põgenenud ja ise-seisvalt käte abil juhitava ratastooliga sooritanud ligi 15 km rännaku koju Metsale. Selle versiooni võimalikkust kinnitab ka

Järg pöördel

Teatri fotokonkurss

Ugala teater kuulutab välja fotokonkursi "Unustatud paikade romantika".

Konkurss kestab **25. juulini** Ugala teatri kodulehel, pilte saavad kõik huvilised hinnata. Auhinnatakse kahes kategoorias: inimeste lemmik ja žüüri lemmik. Võitja saab auhinnaks 2 vabapääset Ugala suvelavastusele "Läbi klaasi". Igal autoril on õigus esitada kuni 3 tööd. Vt konkursi tingimusi

www.ugala.ee/fotokonkurss

Kairi Leivo, Ugala teatri avalike suhete juht

Saaremaa Velotuuri 4. etapp saab alguse taas Liivalt!

1957. a alanud lihtsast võidu sõitmisest on saanud mainekas mitmepäevasõit Saaremaa Velatuur.

Tänaseks on see Põhja- maades vanim ja Baltikumi ainus rahvusvaheline maantee- ratturite grupisõit, mis annab sportlastele mitmepäevasõidu kogemuse läbi meeskonnatöö ja edendab jalgrattasporti.

Muhu vallas on võidusõitjad neljapäeval, **16. juunil**, kui **Liivalt kell 12** starditakse legendaarsele 154,4 kilomeetrisele kruusalõiguga etapile. Marsruut: Liiva - Orisaare - Leisi - Kaarma - Viidu - Lümanda - Kuressaare. Kuressaare Spordikeskuse juures selgub võidusõidu võitja kell 15:13-16:04. Tule oma silmaga vaatama ja hoi silma peal ka saarlaste tegemisel: www.saaremaavelatuur.ee
www.rattaprofid.ee

Vanu pilta Muhust

Johan Laidoner ja Vabaduse Risti Vennad Linnusel 4. juulil 1937.

5. ja 7. juuli Meie Maas on ring- sõitu pikemalt kajastatud. Seal on ka pilt Linnusel kõnet pidavast Muhust pärit kolonel Peeter Kannust, keda Laidoner sellel pildil ehk kuulab.

Aurikud Rudolf ja Viire olid öö läbi 350 Vabaduse Risti kavaleri ja sõidukeid üle väina vedanud. Nii rohkete külaliste toitlustamise eest vastutas kohalik naiskodukaitse. Kuivastusse olid püstitatud auvāravad.

Kõrget külalist tulid sadama- sillale tervitama kohalikud valla- venemad jt seltskonnategelased. Seejärel liiguti kodutütarde ja noorkotkaste spaleeri vahelt auvāravateni piirivalvekoroni ees, kus koor Salme Pajuri juhatusel

külalisi lauluga tervitas. Järgnes paraad ja ülemjuhataja

Laidoneri kõne, kes ütles: "Me seisame Muhumaa pinnal, kus korduvalt aastasade jooksul on üle käinud verised sõjad. 710 aastat tagasi olid Muhu- ja Saaremaa suurte sõdade tallermaa. Kui heidame pilgu tagasi, siis näeme, et võidukad olid alati need, kes olid paremini organiseeritud.

Meie teame, et ühenduses on jõud /.../"

Laidoneriga olid kaasas ka kindral Soots ja Jonson. Esimene oli tundnud huvi muhu rahvariete ja tanude vastu. Edasi liikus 26-st autost koosnev kolonn Piirile. Seal võttis sõna maavanem Otstavel ja Muhu Isamaaliidu osakonna juht

Ivan Vaga, kes ütles tervituseks järgmised sõnad: "Meil on hea meel teid näha Muhu saarel. Teie olete see mees, kes Kõigekõrgema abil võitis ära Paala, Muhu linnuse ja Võnnu lahingu ja olete kroonitud taeva ja maa võidukrooniga. Tervitan teid, kangelast, soovin teile palju helgeid päevi ja et võit ikka teiega oleks."

Samas lehes ilmus muide teadaanne selle kohta, milliseid pilte riigi tähtsamatest meestest võib avaldada. Laidoner on käes- oleval pildil küll väga kodus ja ebaesinduslikus poosis.

Eda Maripuu
Muhu Muuseum

Metsa Volli

Algus lk 5.

tundmatu autori foto, kus Volli on esindatud juba soliidse meheas ja (arusaadavalt) naeratuseta näol.

Teine, samuti tundmatu autori foto kajastab meie kangelase elu tavasituatsiooni umbes möödunud sajandi 50-ndate aastate keskel. Aukohal on loomulikult Voldemar Õige ise, eespool Petka oma tööpostil, taga – tulevane veokoer Talvi, vasakul Volli vennatütar Taimi, paremal – Volli sõbrad Kallaste Aru-Mihklilt – Verni ja Luule Saarkoplid.

Siinkohal jääb ilma vastuseta küsimus, kas Volli suri kodus ema juures või Pädaste hooldekodus. Ta puhkab oma viimast und Rinsi surnuaial, 4 – 5 sammu lõunasuunas 100-aastaseks elanud Jaani Leena (Elena Korvi) kalmukünnast, vahetult kalmistu

idapoolse piiriaia ääres. Ainult aastate jooksul Volli kalmukünnas on madaldunud lohuks, puuduvad ka tavakohased haamärgid...

Ta ema Tiina siirdus peale Volli surma oma vanema poja Hermani juurde Virtsu, kus ta ka peatselt suri. Volli eluase Metsa on kokku varisenud, õu umbrohtu täis kasvanud. Ainult veel säilinud põliseid õuepuuid kasutavad vahetevahel kohalikud jahimehed öötundidel metssigade varitsemiseks.

Nähtu ja kuuldu alusel kirja pannud Volliga peaaegu ühecalinne (5,7 a. noorem) naaber (vahemaa 0,13 penikoormat Metsalt NNW suunas)

Meinhard Saarkoppel
Märts 2011.